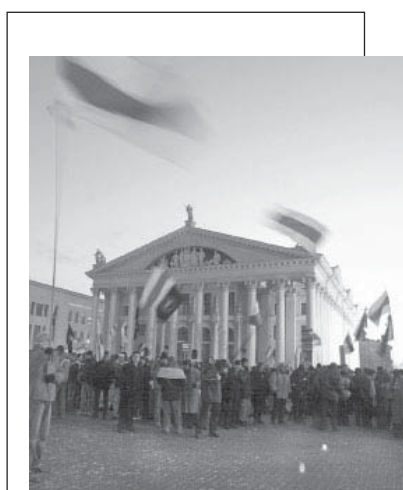

5-2006 **ARCHE** 5-2006

П А Ч А Т А К

ARCHE 5 (45)
травень 2006

Навуковы, навукова-папулярны,
літаратурна-мастацкі часопіс
«ARCHE Пачатак» выдаецца
зь верасня 1998 году штомесця.

РЭДАКЦЫЯ:

Валер Булгакаў — галоўны рэдактар
Алена Казлова — сакратарка рэдакцыі
Аляксандра Макавіч — карэктарка
Алесь Яўдаха — распаўсюднік

ARCHE is a Partner of European Cultural
Journals Network Eurozine
(www.eurozine.com).

Адрас для допісаў: ARCHE, а/с 3, 220018
Менск-18.
E-mail: arche@arche.org.by

Заснавальнік: Андрэй Дынько.
Выдавец: установа «Рэдакцыя часопісу «Архэ-Пачатак».
Пасьведчаньне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 530
ад 4.05.2001.
ISSN 1392-9682
Юрыдычны адрас: вул. Нававіленская,
24/1А, каб. 2П, 220053, Менск.
Цана дамоўная.

Рэдакцыя не вяртае і не рэцэнзуе рукапісы. Рэдакцыя
рэдагуе матэрыялы, прынятыя да друку.

Часопіс можна замовіць у распаўсюднікаў:

Баранавічы — Руслан Равяка, п/с 13, 225409
Баранавічы-9, тэл. (029) 767-20-37.

Барысаў — Алег Лучына, п/с 714, 222120
Барысаў-1, тэл. (029) 33-99-161.

Берасьце — Зьміцер Шыманскі (0162) 23-68-02,
(029) 660-57-41, (029) 725-15-39, вул. Кірава 67-
3, 224000 Берасьце.

Віцебск — Барыс Хамайда, тэл. (0212) 33-52-41.

Горадня — Яўген Сьліж, тэл. (029) 788-91-93.

Полацк — Алесь Аркуш, тэл. (0214) 41-85-19.

Гомель — Юлія Сівец, тэл. (029) 732-92-07.

Магілёў — Алесь Асіпцоў,
тэл. (0222) 25-57-85, (029) 625-57-85.

Менск — Алесь Яўдаха, (029) 643-57-33.

Шукаем распаўсюднікаў зь іншых мясцінаў.

**Падпіска на часопіс «ARCHE Пачатак»
прымаецца ўва ўсіх аддзяленьнях «Белпошты».**

Падпісана ў друк 3.05.2006.
Выхад у сьвет 12.05.2006. Фармат 70х100 у 1/16.
Друк афсэтным. Гарнітура Школьная. Ум. друк. арк. 15,5.
Наклад 900 асобнікаў. Замова 6099.

Надрукавана з гатовых дыяпазытываў заказчыка
ў друкарні ТАА «Паліграфт»,
220113, г. Менск, вул. Я. Коласа, 73.

У афармленьні першай старонкі вокладкі выкарыстаны
здымак Андрэя Лянкевіча. Дызайн Ягора Шумскага.

© «ARCHE Пачатак», 2006

П а д п і с н ы   і н д э к с   0 0 3 4 5

ARCHE on-line: <http://arche.bymedia.net>

ЗЬМЕСТ

ПОСТВЫБАРЫ	5	Ідэалёгія спажывецтва і палітычнага бандытызму. Круглы стол у рэдакцыі «ARCHE»
	16	ПЁТРА РУДКОЎСКІ Тры пасьярэвалюцыйныя синдромы
КРЫТЫКА	20	ДАНІЛА ЖУКОЎСКІ Апокрыф зьнявераных
	26	МІХАСЬ ТЫЧЫНА Прачнуцца знакамітым
	30	АЛЯКСЕЙ МУСОРЫН Пінская шляхта — 2
	32	ПАВАЛ УСАЎ Атлянты і карыятыды лукашэнкаўскай прапаганды. Часопіс «Планета»: аналіз мэтадаў маніпулятыўнага ўздзеяння
	39	ПАВАЛ АБРАМОВІЧ Пра вырадкаў і людзей
ЭСЭІСТЫКА	42	АНДРЭЙ ХАДАНОВІЧ Кожны чацьверты — прэзыдэнт, альбо Плошча Элегантнай Перамогі
	49	АНДРЭЙ БАРАНАЎ 3 дні, 3,5 ночы і 10 сутак, альбо Як я стаў аптымістам
	61	АРКАДЗЬ ЦЕПЛЯКОЎ «Лё Бэлярюс», або Cherchez la femme!
АНАЛІТЫКА	68	МІКОЛА КАЦУК Сацыялёгія беларускай ідэі: да сацыяльнай гісторыі моўнага пытаньня
	82	ГО КАШЫНА Прэзэнтацыі беларускай мовы ў сучаснай беларускай літаратуры
	89	БАРЫС ДУБІН Крывавая вайна і «вялікая» перамога. Пра канструяваньне і перадачу калектыўных уяўленьняў у Расеі 1970—2000 гадоў
	103	УЛАДЗІСЛАЎ ГРЫНЕВІЧ Міт вайны і вайна мітаў
ПАЛЕМІКА	119	ПЁТРА РУДКОЎСКІ Сіла і слабасьць «двайной прапіскі»
ЛІТАРАТУРА	130	РЫШАРД КАПУСЬЦІНСКІ Імпэратар
	211	АЛЯКСАНДАР ІРВАНЕЦ Дзень Перамогі
ГІСТОРЫЯ	221	АНАТОЛЬ СІДАРЭВІЧ Да гісторыі Беларускай Сацыялістычнай Грамады: агляд крыніцаў. Працяг
РЭЦЭНЗІІ	230	МІКОЛА НІКАЛАЕЎ Папялушка выдавецтва «Беларусь». Яшчэ адзін крок да стварэньня нацыянальнага пантэону

CONTENTS

POST-ELECTION	5	Consumptionism and Policitical Willainy as an Ideology. ARCHE's round table
	16	PIOTRA RUDKOŬSKI Three Post-revolutionary Syndromes
CRITICISM	20	DANIŁA ŹUKOŬSKI An Apocrypha for the Despaired
	26	MICHAŚ TYČYNA To Wake up Famous
	30	ALEKSIEJ MUSORYN Pinsk Gentry'2
	32	PAWAŁ USAŬ Atlantes and Caryatides of Lukašenka's Propaganda. <i>The Planet</i> Journal and its Manipulative Methods
	39	PAWAŁ ABRAMOVIČ Degenerates and People
ESSAYS	42	ANDREJ CHADANOVIČ Every One in Four Is the President or Elegant Victory Square
	49	ANDREJ BARANAŬ Three Days, 3.5 Nights and Ten Days' Imprisonment or What Made Me an Optimist
	61	ARKADŹ CIEPLAKOŬ 'Le Bélarus' or Cherchez la femme!
ANALYSES	68	MIKOŁA KACUK The Sociology of the Belarusian Idea: on the Social History of the Language Problem
	82	GO KOSHINO The Representation of the Belarusian Language in Contemporary Belarusian Literature
	89	BORIS DUBIN The Blood Bath of the War and the "Great" Victory: on the Construction and Translation of Collective Images in Russia from the 1970s to the 2000s
	103	VLADYSLAV HRYNEVYCH Divided memory: World War II as remembered in Ukraine
DEBATE	119	PIOTRA RUDKOŬSKI Strong and Weak Points of the Double Identity
LITERATURE	130	RYSZARD KAPUŚCIŃSKI The Emperor
	211	OLEKSANDR IRVANETS The Victory Day
HISTORY	221	ANATOL SIDAREVIČ On the History of the Belarusian Socialist Hramada: an Overview of Sources. Part 2
REVIEWS	230	MIKOŁA NIKAŁAJEŬ <i>Belarus</i> Publishers' Cinderella. Another Step Towards Creating a National Pantheon